

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația.

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98

NOU a apărut **Suplimentul al IV la CODICELE DE ȘEDINȚĂ AL ROMÂNIEI** de Ion Ph. Gheță, cuprinzând toate Legea, Regulamentele și Decretele dela 1 Ianuarie 1905, până la 1 Octomvrie 1908. Volumul cuprinde 3000 pagini. Prețul 15 lei, legat. Se pot procura dela *Curierul Judiciar* contra-valoare, mandat sau ramburs.

SUMAR

Observațiuni asupra articolelor 7, 20 și 85 din Legea timbrului, de d-l Andrei Radulescu;

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație, secția I: *Sevastia Christescu cu Lușila Doi-cescu s. a.*;

Idem, secția II-a: *G. I. Malei s. a., recurs corecțional*;

Idem, secția III-a: *G. N. Ișbăscu cu Ministerul de finanțe*;

Curtea de apel din București, secția I: *Andrei A. Popovici cu C. A. Popovici*.

OBSERVAȚIUNI

ASUPRA

Articolelor 7, 20 și 85 din Legea timbrului

Prin art. 7 din Legea timbrului se arată cum trebuie să se procedeze când într-o comună nu este cu putință a se face un act pe hârtie timbrată. Primarul comunei locale va constata aceasta chiar pe act, iar partea interesată este obligată, în termen de 30 zile dela data actului, să-l supună spre viză Administrației financiare.

Acest articol fiind de strictă interpretare, ca toată Legea timbrului, și cuvântul «act» având aci un sens general, urmează că numai primarul poate constata neexistența hârtiei timbrate pentru scrierea oricărui act ce s'ar face în comună sa. Înțeleg această dispoziție când e vorba de actele intervenite între particulari și desigur că la acestea, și în special la actele facute în comunele rurale, s'a gândit legiuitorul.

Se poate întâmpla, însă, ca un judecător de ocol, mai ales acum, un judecător al tribunalului, chiar un complet al acestuia, un membru al Curții de apel, să meargă într-o comună rurală pentru a face o lucrare oarecare, de exemplu: o cercetare locală. Partea interesată n'a luat dela oraș coalele timbrate trebuitoare pentru scrierea ac-

telor ce se vor încheia sau n'a luat un număr suficient, iar în comună nu se găsesc asemenea coale.

Ce trebuie să facă magistratul? Sa nu procedeze la lucrare pe motiv că partea interesată nu-i procura timbrele prevăzute de lege? Cu acest chip ar fi prea lovit justițiabilul, care a cheltuit destul cu citații, cu transportul judecătorilor și care, poate, n'a știut ce fel de coale trebuiesc, câte, și dacă se vor găsi sau nu în comună respectivă. Sa se conformeze art. 7, rugând pe primar să constate pe actele ce va încheia lipsa timbrelor din comună? Această procedură, în afara de faptul că nu pare tocmai potrivită cu situația magistratului, prezintă un alt neajuns mai mare. După art. 7, actul prevăzut cu această constatare a primarului trebuie să fie prezentat de partea interesată în termen de 30 zile la Administrația financiară.

Când actul e încheiat de o autoritate, de un magistrat, care este partea interesată? Aceea care a stăruit să se efectueze lucrarea de către magistrat? Ar urma atunci ca magistratul să dea actul încheiat acelei părți ca ea să-l depue la administrație pentru viză, ar urma ca actele magistratilor să fie încredințate diferitelor persoane fără nicio garanție, ceea ce este inadmisibil.

Sa fie socotit magistratul ca parte interesată și sa depue el actul pentru viză? Pentru asta ar trebui sa încaseze bani dela partea interesată, ceea ce nu e permis, el nefiind incasator de bani publici, și apoi prin acest sistem ar face părților servicii nedatorite și cari nu sunt de competența sa.

Altă soluție ar fi să nu se adreseze nici primarului, nici Administrației financiare, ci sa completeze timbrul legal, fie anulând coale din acelea cari se găsesc în comună, fie lucrând pe hârtie simplă, când nu se găsesc coale timbrate de niciun fel și anulând la reședința coalele cerute de lege. Dar și această soluție întâmpina alt inconvenient. Art. 53, alin. IV din Legea tim-

brului prevede că afară de anumite cazuri, în cari nu intră cele de mai sus, când președintele tribunalului poate anula coli timbrate în valoare echivalentă cu taxele speciale, autoritățile administrative și judecătorești nu pot anula asemenea coli pentru completarea timbrului actelor făcute pe hârtie liberă sau pe timbru insuficient. «Orice anulare de această natură, zice ultimul aliniat, expune pe funcționarul ce a făcut-o la pedepsele prevăzute de art. 84 al acestei legi».

Iată pe magistrat expus și la pedeapsă pentru că, fără de a păgubi fiscul, a voit să facă un bine justițiabilului.

Cu toate acestea în practica mai totdeauna se anulează până la completarea timbrului coale timbrate din acelea de cari se găsesc în localitate sau, când nu se găsesc de nici un fel, se scrie actul pe hârtie simplă și se anulează la reședință. Aceasta mi se pare soluția cea mai potrivită, căci, în definitiv, ceea ce trebuie avut în vedere este ca Statul să-și încaseze drepturile stabilite prin lege și din moment ce acest scop e atins, prin anularea coalelor timbrate, nu mai e motiv de a trimite pe magistrat la primar pentru constatarea neexistenței timbrelor, sau la Administrația financiară pentru viză. Procedându-se astfel, cu greu s'ar mai face vreo fraudă, întrucât actul încheiat de magistrat e un act public care va fi observat lesne că este netimbrat, așa că se va putea ușor constata contravenția.

Această soluție ar fi în conformitate și cu prevederile art. 7, dacă prin cuvântul «act» se înțelege numai actele făcute de particulari, fără intervenția magistratului.

II. La ce taxă de timbru sunt supuse dovezile și procesele-verbale de predarea somațiunilor, comandamentelor și notificărilor?

În baza art. 20, alin. VI, fiecare exemplar din somațiunile, comandamentele și notificările ce se transmit de portărei sau de către oricari alți funcționari uneia din părți, trebuie scris pe o coală de 2 lei. Pentru dovezile de primirea acestor acte legea nu prevede nicaieri vreo taxă. Cum legea trebuie interpretată strict, nu putem, pe cale de analogie, să impunem la vreo taxă și alte acte de cât cele expres prevăzute în ea, astfel că acele dovezi nu pot fi asimilate chitanțelor de citațiuni pentru cari alin. XX, art. 20, prevede taxa de 2 lei coală. Prin urmare, pentru dovezile de primirea arătatelor acte nu trebuie să se ceară nicio taxă, ele putând fi făcute și pe hârtie simplă. Casația, prin decizia 540/902, a stabilit, cu drept cuvânt, că asemenea adevăruri se pot da chiar pe comandament. În acest sens și d-l C. Botez în *Legea timbrului*, ed. III, p. 60.

Procesele-verbale încheiate cu ocazia predării

acestor acte trebuie scrise pe coale de 2 lei, pentru că sunt niște procese-verbale dresate de portărei, sau de către funcționarii sau agenții administrativi, în beneficiul unei părți și, ca atare, în baza art. 20, alin. XX, din lege sunt supuse la taxa timbrului fix de 2 lei coală.

Pentru exemplarul somațiunii comandamentului și notificării, care rămâne la dosar ca o concepță, legea nu cere nicio taxă, așa că el trebuie scris pe hârtie simplă. De aceea, dacă pe coala de 2 lei se scrie, cum se urmează în practică, exemplarul somației sau al celorlalte acte, care rămâne la dosar, și procesul-verbal de predare, legea e satisfăcută; de asemenea, dacă acel exemplar e scris pe hârtie simplă iar procesul-verbal pe coală de 2 lei.

Dacă, însă, exemplarul-concepță e scris pe o coală de 2 lei și procesul-verbal se scrie pe altă coală, el trebuie scris pe o coală de 2 lei, fiindcă pentru el cere legea taxa de 2 lei, și dacă concepță a fost scrisă pe coală de 2 lei—când legea nu cere această taxă decât pentru exemplarele ce se transmit părților — s'a plătit o taxă necerută, dar care nu poate înlocui pe aceea prevăzută pentru procesul-verbal.

Unii funcționari, mai ales primarii comunelor rurale, socotind că somația din dosar trebuie scrisă pe 2 lei, iar nu procesul-verbal, și neștiind că el poate fi scris chiar pe acea somație, îl scriu separat, fie pe hârtie simplă, fie pe coală de 1 leu, ceea ce îi face să fie considerați contravenienți, fiindcă procesul-verbal n'a fost scris pe coală de 2 lei, cum prevede legea. Astfel a stabilit Casația, secția III, prin decizia No. 227/907 (nepublicată după cât știu), casând sentința Trib. Muscel No. 359/905, prin care se hotărîse că nu este contravenție dacă primarul a scris pe coală de 1 leu procesul-verbal de predare unei somații. În sensul Casației și sentința Trib. Argeș No. 319/908 (nepublicată).

III. Care este amenda la care trebuie să fie condamnați cei cari nu posedă registre, când sunt obligați la aceasta, sau refuză prezentarea lor?

Art. 85 din Legea timbrului prevede, în afara de penalitățile prevăzute de Codul comercial, o amendă în foiosul Statului, egală cu taxa patentei pe un an. Chestiunea este: în această amendă intră și zecimile cari se plătesc la contribuția patentelor sau nu? adică, prin taxa patentei din acest articol înțelegem patenta în sensul pe tot ce dă cineva percepătorului, când plătește patenta, sau înțelegem contribuția propriu zisă a patentei, fără zecimile aferente?

Casația a decis (III, deciz. 25/908 în *Curierul Judiciar* 28/908) că amenda pentru neposedarea de registre comerciale este egală cu taxa patentei

pe un an, calculându-se atât dreptul fix de patentă, cât și dreptul proporțional, plus zecimile aferente. Iată din motivele acestei decizii:

«Considerând apoi că, după art. 2 din Legea asupra patentelor, contribuțiunea patentelor se compune dintr'un drept fix și un drept proporțional, plus zecimile aferente, iar prin art. 4, aliniatul IV, din aceeași lege se prevede cazurile când sunt scutite, taxa fixă și proporțională, de acele zecimi, cazuri în cari nu intră intimatul în recurs.

«Considerând că, astfel fiind, tribunalul a violat sus citatele texte de lege, când, judecând apelul intimatului în recurs, nu a ținut seama pentru a-i aplica pedeapsa prevăzută pentru comercianții cari nu țin registre decât de patentă fixă de 46 lei ce dănsul plătește, iar nu de patentă de 121 lei, bani 90, cu care era înscris în roluri în conformitate cu legea.

«Ca, așa fiind, motivul invocat de recurent găsindu-se întemeiat, sentința supusă recursului urmează a fi casată».

Dacă, în speță, comerciantul era impus nu numai la dreptul fix, ci și la dreptul proporțional, și dacă Tribunalul Dâmbovița, de a cărui sentință e vorba, nu l-a condamnat decât la o amendă egală cu dreptul fix, atunci sentința trebuia casată pe motiv că în amendă n'a cuprins și dreptul proporțional, iar nu pe motiv că nu l-a condamnat la o amendă egală cu patentă întreagă cu care era înscris în roluri, adică la o sumă în care intră și zecimile aferente patentei.

Asupra punctului dacă această amendă trebuie să cuprindă și zecimile aferente, îmi permit a fi de altă părere decât înalta Curte, pentru următoarele motive:

Ori cum am considera amendă prevăzută de art. 85, fie ca o pedeapsă propriu zisă, fie ca o pedeapsă fiscală, care reprezintă repararea prejudiciului cauzat Statului, tot strictă interpretare a legii se impune pentru aplicarea ei, fiindcă și legile penale și cele fiscale sunt de strictă interpretare; așa că nu e îngăduit ca pe cale de interpretare să se îngreuneze poziția contravenientului și să se stabilească în favoarea Statului alte drepturi decât cele acordate în mod expres prin lege.

Să vedem atunci din ce se compune patentă și dacă ea cuprinde și zecimile trebuie să le cuprindă și amendă prevăzută de art. 85.

Răspunsul ni-l dă art. 2 din Legea asupra patentelor, al cărui text este: «Contribuțiunea patentelor se compune dintr'un drept fix și dintr'un drept proporțional». De zecimi nu se vorbește nimic în acest aliniat, unde se arată elementele din care se alcătuiește patentă; deci, amendă din

art. 85, Legea timbrului, nu poate să cuprindă și zecimile.

Să vedem însă și alte texte, între cari și aliniatul IV din art. 4, citat în decizia înaltei Curți.

După ce se arată în restul art. 2 cum se determină dreptul fix și dreptul proporțional, în ultimul aliniat se prevede că la dreptul proporțional nu se va percepe zecimi comunale, județene sau ale Camerelor de comerț. În art. 4 al aceleiași legi se arată când și cum se înlocuiește taxa proporțională pe valoarea locativă cu o altă taxă fixă, iar în aliniatul IV se spune că taxa fixă, prevăzută de aliniatul I, cum și taxa de 5%, prevăzută de aliniatul II și III, vor fi scutite; ca și dreptul proporțional pe care îl înlocuiesc, de zecimile comunale, județene și ale Camerelor de comerț.

Din aceste texte rezultă că zecimile specificate nu se percep la dreptul proporțional sau la taxele care îl înlocuiesc, ci numai la dreptul fix. Din aceea că la dreptul fix se percep zecimi nu rezultă, însă, că în alcătuirea contribuției patentelor intră și zecimile, cari sunt niște contribuțiuni deosebite, stabilite în favoarea comunelor, județelor, etc. Dacă aliniatele citate prevăd că la dreptul proporțional nu se percep zecimi, nu urmează de aci decât că la celalt drept, care compune patentă, adică la dreptul fix, comuna, județul și Camera de comerț au drept să încaseze contribuțiunile speciale, atribuite lor și numite zecimi, dar nicidecum că aceste zecimi fac parte din contribuția patentei propriu zisă, ale cărei elemente sunt arătate de art. 2 din Legea patentelor.

Știut fiind că legile fiscale sunt de strictă interpretare, dacă legiuitorul ar fi înțeles că patentă cuprinde și zecimile aferente, ar fi spus clar în art. 2: contribuțiunea patentelor se compune dintr'un drept fix, dintr'un drept proporțional și zecimile aferente; în lipsa unui asemenea text, n'o putem deduce pe cale de interpretare.

După cum se poate vedea din primul considerant citat, înalta Curte a admis că, după art. 2 din Legea patentelor, contribuțiunea patentelor se compune dintr'un drept fix și un drept proporțional, plus zecimile aferente, ceea ce însă nu corespunde cu textul aceluiași articol.

De altfel, chiar Ministerul de finanțe, încă din 1904, constatând că unele Administrațiuni financiare condamnav pe comercianții, cari nu posedau registre, nu numai la patentă corespunzătoare clasei prevăzută de Legea patentelor, dar și la zecimile aferente la aceste taxe, le-a pus în vedere, prin ordinul No. 103527/904, ca pe viitor să nu mai înglobeze în amendă prevăzută de art.

78 și zecimile, ci numai patenta fixă în cazul când comerciantul aparține unei clase de paten-tari, care nu prevede decât acest fel de patentă, sau patenta fixă, plus cea proporțională, pentru aceia cari sunt impuși la ambele feluri de patente¹⁾.

Intrucât textul art. 78 din Legea veche este identic cu art. 85 al Legii de azi, Ministerul n'avea niciun motiv să-și schimbe interpretarea dată în 1904, și care este cea bună.

Socotesc dar că amenda prevăzută de art. 85 din Legea timbrului nu trebuie să cuprindă decât contribuțiunea patentei, adică dreptul fix și dreptul proporțional, sau taxele cari înlocuiesc pe aceasta din urmă când comerciantul este impus la plata ambelor drepturi, și numai dreptul fix când comerciantul e obligat numai la plata acestuia. În niciun caz însă această amendă nu trebuie să cuprindă zecimile aferente patentei.

Andrei Radulescu,
Supleant, Tribunalul Argeș

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 20 Octomvrie 1908

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

Sevastia Christescu ex Luxița Doicescu ș. a.

Testament.— Autenticarea lui la domiciliul testatorului. — Formalitățile ce au a fi observate. — Judecător delegat. — Nearătarea cum că judecătorul a fost delegat de tribunal. — Lipsă de nulitate.

Act autentic.— Copie legalizată după acel act. — Inexistența originalului. — Obligația părții a prezenta originalul numai când el există.

Moștenitor.— Dreptul său de a înstrăina bunurile lăsate lui prin testament, mai înainte chiar de a fi pus în posesie. — Testament. — Autenticarea lui la domiciliu de către judecător, fără asistența greșierului. — Lipsă de nulitate. — (Art. 861, 862, 653 și 1188 din Codul civil).

1. În caz când testatorul nu poate veni înaintea tribunalului spre a autentifica testamentul din cauză de boală, art. 861 din Codul civil nu prescrie alăturarea unui certificat medical pe lângă petiția prin care se cerea delegațiunea unui judecător, nici nu obligă pe judecătorul delegat să constate boala testatorului, așa cum se dispune prin Legea autentificării actelor din 1886.

2. Deși prin art. 861 din Codul civil se dispune ca judecătorul delegat pentru autentificarea unui testament să fie numit de tribunal, însă neîndeplinirea unei atări dispozițiuni nu poate atrage nulitatea testamentului, de oarece articolul următor 862 nu prevede sub sancțiunea nulității decât neîndeplinirea formalității cetirii testamentului și a declarațiunii testatorului atât în raportul judecătorului delegat, cât și în adevărarea tribunalului.

3. Partea care se serău cu o copie legalizată după un act autentic nu poate fi îndatorată să prezinte originalul titlului său decât numai când acest original există.

4. Deși art. 653 din Codul civil dispune ca ceilalți moștenitori, afară de ascendenții și descendenții, trebuie să ceară și să obțină punerea în posesie dela justiție, această

dispozițiune însă nu are alt scop decât pentru a putea moștenitorii să exercite acțiunile defunctului sau să răspundă la ele, și nu poate atinge într-un nimic transmiterea drepturilor dela defunct la moștenitor, cari se operează în virtutea legii, din chiar momentul deschiderii succesiunii.

Prin urmare, un moștenitor poate să înstrăineze bunurile lăsate prin testament mai înainte chiar de a fi pus în posesiune, de oarece nu face decât să exercite un drept al său propriu, iar nu un drept al defunctului testator.

5. Deși judecătorul delegat a autentificat un testament a instrumentat la domiciliul testatorului, fără asistența greșierului, art. 861 și 862 din Codul civil însă nu cere această formalitate sub pedeapsă de nulitate, după cum se prescrie prin art. 33 din Legea autentificării actelor.

Decizia 368/908. — Respinge recursul făcut de Sevastia Christescu, contra deciziei cu No. 161/900, a Curții de apel București, s. I, dată în proces cu Luxița Doicescu ș. a.

Curtea.

Ascultând pe d-l avocat I. A. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare depuse de d-sa;

Pe d-l avocat B. Cernea, în dezvoltarea motivului depus de d-sa;

Pe d-l avocat Gr. Duca, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâi de casare:

«Violarea art. 861, 862 și 863 din Codul civil din înalt punct de vedere: întâi, ca să facă cineva testament autentic, trebuie să se prezinte înaintea judecătoriei spre a-l adevăra și numai în caz de neputință, sau boală constatată, tribunalul va numi un judecător care să se transporte la domiciliul testatorului, iar în art. 863 legiuitorul prescrie că testamentul trebuie să fie iscălit de decedat; și al doilea: judele supleant Visescu, care pretinde că s'a prezentat la domiciliul tatălui meu C. Rădulescu, nu numai că nu a fost delegat de tribunal, ci de un simplu judecător, dar încă, prin procesul-verbal ce a dressat, nu constată dacă testamentul a fost semnat de decedat, care e cauza de nu l-a semnat, și nici nu s'a prezentat la domiciliul său, căci în procesul-verbal afirmă că l-a condus un preot Nicolae.

«În adevăr, am susținut înaintea Curții că testamentul, în virtutea căruia pretinde că mama noastră ar fi vândut imobilul din strada Plantelor, era nul și neavenit, de oarece tatăl nostru în ziua de 19 Decemvrie, când pretinde că s'a prezentat d-l jude supleant la domiciliul său, nu mai era în stare să știe ce face, nici să semneze, căci chiar în acea seară, sau cel mult în dimineața zilei de 27 Decemvrie, el încetează din viață.

«Și originalul testament nu se găsește nici în mâna noastră, nici în mâna intimărilor; am mai susținut că oricum ar fi, testamentul este nul, căci el fiind făcut prin delegație, delegația este nulă nefind făcută de tribunal.

«Că procesul-verbal al d-lui jude supleant este nul, necontînd toate enunțărilor cerute de lege și onor Curte, deși constată că în fapt este așa, zice că aceste clauze din articolele citate nefind prescrise sub pedeapsă de nulitate, ele nu pot fi invocate de noi, ceace credem că constituie nu numai o violare de lege, dar și un exces de putere.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din din care se constată că recurenta de azi, Sevastia Christescu și Sultana V. Drumescu au intentat în contra intimatelor Luxița Doicescu și Maria C. Persunaru acțiune în revendicarea imobilului din București, strada Plantelor 49, rămas pe urma defunctului lor părinte C. Rădulescu, și pe care imobil soția acestuia Maria C. Rădulescu l-a înstrăinat pe nedrept, vânzându-l în anul 1879 lui Niță Ion, dela care, prin vânzări succesive, a trecut la Luxița Doicescu, care, la rândul ei, prin ac-

¹⁾ C. Botez: «Legea timbrului» ed. II, pag. 227, 228, ed. III, pag. 314. Aci însă art. 78 e înlocuit cu 85.

tu autentificat la No. 7846/92, l-a constituit dotă ficei sale Maria C. Persunaru, dela care se revendică azi :

Că Maria C. Persunaru a opus, ca mijloc de apărare la această acțiune că Maria C. Rădulescu, soția lui C. Rădulescu, avea dreptul să vândă imobilul în chestiune, de oarece dânsa fusese instituită moștenitoare de soțul său, prin testamentul autentificat de Trib. Notariat Ilfov sub No. 2450 din 20 Decemvrie 1878 și transcris la No 1036/78, și spre a dovedi existența acestui testament a prezentat o copie după testament, scoasă din registrul tribunalului după ordinul magistratului, și față cu părțile, conform art. 1188 din Codul civil. Întru cât nu i-a fost posibil ca să aibă originalul testament :

Că reclamantele Sevesta Christescu și Sultana V. Drumescu combatând sus arătatul mijloc de apărare invocat de Maria C. Persunaru, au susținut că testamentul ce se invocă nu există, de oarece nu se prezintă originalul spre a se vedea dacă emană dela def. C. Rădulescu : că chiar dacă ar exista un asemenea testament, el este nul și de nul efect pentru o serie de motive, aduse toate în discuția acestei înalte Curți prin mijloacele de casare invocate :

Că Curtea de fond a găsit neîntemeiată atât motivele relative la inexistența testamentului, cât și pe celea privitoare la anularea lui, și astfel, prin deciziunea atacată cu recurs, a respins acțiunea în revendicare ca nefondată :

Considerând că Curtea de fond stabilește, prin deciziunea atacată, că din procesul-verbal de autentificare, din raportul și procesul-verbal al supleantului, delegat de un judecător al tribunalului, se constată că C. Rădulescu neputând veni înaintea tribunalului din cauză de boală a cerut a se delega un judecător care să fi primescă declarațiunile la domiciliu : că în urmă supleantului Viscescu, care fusese delegat a prezentat tribunalului un raport și un proces-verbal prin care constată că a cetit testamentul din cuvânt în cuvânt, în fața și auzul testatorului, și că acesta i-a declarat că este făcut din libera sa voință nesilit de nimeni, că este scris de o altă persoană, fiind bolnav, și subscris de dânsul : că, în fața acestor constatări făcute în conformitate cu art. 861, 862 și 863 din Codul civil, tribunalul a dat autentificarea legală testamentului :

Considerând că în caz când testatorul nu putea veni înaintea tribunalului, din cauză de boală, art. 861 din Codul civil nu prescrie alăturarea unui certificat medical pe lângă petiția prin care se cerea delegațiunea unui judecător, nici nu obligă pe judecătorul delegat să constate boala testatorului, după cum se dispune prin Legea autentificării actelor din 1886 :

Considerând că desi prin sus citatul articol se dispune ca judecătorul delegat să fie numit de tribunal, însă neîndeplinirea unei atari dispozițiuni nu poate atrage nulitatea testamentului, de oarece art. următor, 862 nu prevede sub sancțiunea nulității decât neîndeplinirea formalității cetirii testamentului și a declarațiunii testatorului atât în raportul judecătorului delegat, cât și în adeverirea tribunalului, ceea ce se constată că s'a îndeplinit în spetă :

Considerând că, astfel fiind, sus arătatul mijloc de casare se găsește neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea :

II. «Curtea comite și un exces de putere și o omisiune esențială și violează art. 863 din Codul civil, întru cât noi am susținut că tatăl nostru n'a putut să semneze nici un fel de testament și am cerut să nise exhibe originalul sau, cel puțin, semnătura sa din procesul-verbal al d-lui jude supleant, sau constatarea că n'a putut să iscalească Ști de oarece în orice caz nu există originalul și nici formele prescise de art. 861, 862 îndeplinite și pe câtă vreme nu se constată niciăieri că s'a iscalit acel testament, sau de ce nu s'a iscalit, chiar de ar exista el este nul și nu ne e opozabil, de oarece faptul se petrece la 1879 înainte de Legea autentificării ; și desi am invocat acest cuvânt al nesemnării testamentului, și îl discută

și partea adversă, totuși Curtea nu zice nimic și se pune la adăpostul clauzei «că nu este sub pedeapsă de nulitate», ceea ce credem că este o eroare».

Considerând că Curtea de fond constată, prin deciziunea atacată, că din procesul-verbal de autentificare se vede că judecătorul delegat constată prin raportul său că testamentul este subscris de testator :

Considerând, dar, că nu poate fi chestiune de omisiune din partea Curții de fond, după cum se plângeră recurenta, deci nici acest mijloc de casare nu este întemeiat.

Asupra motivului al treilea :

III. — «Rea interpretare a art. 1188 din Codul civil intrucât noi, punând înaintea Curții chestiunea neexistenței testamentului și, prin urmare a nevalabilității actului de vânzare, de oarece muma noastră în timpul minorității noastre a vândut aceste case, în virtutea acestui pretins testament : partea a scos o copie care să-i fie loc de original și Curtea zice, că de oarece legiuitorul prin cuvintele : «când originalul nu există, copia face credință, proba existenței testamentului e pe deplin făcută» fără să bage de seamă că acea copie scoasă față cu noi era atacată, tocmai fiindcă în condica de unde se scoate nu era semnătura tatălui nostru : că ne-am rezervat dreptul să atacăm acea copie, și că și hotărârea care ordona scoaterea copiei nu era definitivă și, în orice caz, puteam chiar dacă exista originalul, să atacăm în nulitate testamentul precum puteam să atacăm și copia scoasă, care desi zice legea, fine loc de original, totuși nu ni se lua dreptul de a o putea discuta în fond, de a arăta toate vitiile, toate nulitățile. Desiam, susținut toate acestea. Onor. Curte, printr'un singur cuvânt «că nu ne inscriem în fals în contra acelei copii desi din însuș procesul-verbal de gedită, când s'a scos copia, se constată că ne-am rezervat acest drept», Curtea nu vrea să discute motivele noastre și le înalță pe cuvântul că copia fine loc de original și că imputările noastre trebuie să le dovedim prin inscrierea în fals, ceea ce constituie și un exces de putere și o tăgădă de dreptate»

Considerând că din dispozițiunile art. 1188 din Codul civil rezultă că partea care se servă cu o copie legalizată după un act autentic, nu poate fi îndatorată să prezinte originalul titlului său decât numai când a acest original există :

Considerând că Curtea de fond, întemeindu-se pe împrejurările și elementele de fapt arătate în deciziunea atacată, constată în fapt că nici Maria C. Persunaru, nici autorii săi, n'au avut niciodată în mânele lor testamentul defunctului C. Rădulescu :

Considerând că o asemenea constatare, cu totul de fapt, scapă controlului acestei înalte Curți :

Considerând că, astfel fiind, bine a judecat Curtea de fond că copia prezentată de Maria C. Persunaru face credință ca și testamentul original, intrucât această copie după testamentul transcris în registrul tribunalului la No. 1036/78, este scoasă din ordinul magistratului și față cu recurenta, conform art. 1188 din Codul civil :

Considerând că Curtea de fond, întemeindu-se pe această copie, care fine loc de original, cercetează toate vitiile de formă pretinse de recurentă, pe cari le găsește nefondate :

Că, dar, este inexact în fapt că instanța de fond n'ar fi voit să discute motivele de nulitate invocate de recurentă și că le-ar fi înălțat sub cuvânt că ea trebuia să le dovedească prin inscrierea în fals :

Că, așa fiind, Curtea de fond n'a interpretat greșit art. 1188 din Codul civil, n'a comis exces de putere și nici tăgădă de dreptate, după cum se pretinde prin acest mijloc de casare :

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului al patrulea :

IV. «Violaare art. 653 din Codul civil și art. 659 și urm. din Codul civil, de oarece muma noastră, fie în virtutea art. 684, fie în virtutea gradului său de rudenie (alin. 12), fie în

virtutea chiar a testamentului, nu putea să intre în posesie de cât prin mijlocirea justiției.

«Și pe cât timp, când dănsa a vândut imobilul în chestiune, pe care-l posedă intimată de azi, se pretinde că l-a vândut în virtutea testamentului decedutului meu tata, nu era pusă în posesie, și pe cât timp în acel testament se vorbea că lasă doi copii legitimi, nu putea testa întreaga sa avere soției sale; prin urmare, erau datori să vadă dacă s'a făcut masă succesorală, dacă nu s'a atacat rezerva copilor, — dintre cari unul era de 12 ani și altul de 4 ani — și, prin urmare, când cumpăra, cumpăra dela un neproprietar, dela o persoană ale cărei drepturi erau supuse eventualității reducerii, cumpăra ceva care nu era lichid. Și când noi am invocat în favoarea noastră acest text de lege și acest argument, Curtea ne răspunde cum că nu era nevoie să fie pusă în posesie, căci ea a uzat de un drept al său fără să bage de seamă că legatul era condițional, că motivul vânzării era fals, căci, zicând în act că vinde, pentru a mărita o față spunea un neadevăr, de oarece în momentul vânzării eu aveam 13 ani și cealaltă cinci ani și toate se făceau de convență. Prin urmare, Curtea, când decide astfel, nu numai că interpretează rău aceste articole, dar comite și un exces de putere».

Considerând că deși art. 653 din Codul civil dispune că ceilalți moștenitori, afară de ascendenți și descendenți, trebuie să ceară și să obțină punerea în posesiune dela justiție, această dispozițiune însă nu are alt scop decât pentru a putea moștenitorii să exercite acțiunile defunctului, sau să răspundă la ele, și nu poate atinge întru nimic transmitiunea drepturilor dela defunct la moștenitor, cari se operează, în virtutea legii, din chiar momentul deschiderii succesiunii;

Că, prin urmare, un moștenitor poate să înstrăineze bunurile lăsate prin testament mai înainte chiar de a fi pus în posesiune, de oarece nu face decât să exercite un drept al său propriu, iar nu un drept al defunctului testator;

Că, în speță, Curtea de fond, judecând astfel, n'a violat legea și, prin urmare, nici acest mijloc de casare nu este întemeiat.

Asupra motivului al cincilea :

V. — «Curtea comite un exces de putere, o făgadă de dreptate și o omisiune esențială. Am invocat înaintea Curții că prin acel testament ni se atacă rezerva noastră; că prin procedurile tutorei legale ni s'a atacat rezerva; că ea nu avea dreptul să dispună de această avere, și Curtea admitând că ar fi așa, ne respinge cererea și nici nu o discută, sub cuvânt că n'am pus chestiunea la prima instanță în acest sens, și că nu putem discuta pentru prima oară înaintea Curții, când acțiunea noastră era generală, noi ceram revindicarea acelui imobil, anularea testamentului, facerea mesei succesoriale și, prin urmare, dacă testamentul rămânea în picioare, urma să discute Onor. Curte ce avere a lăsat C. Rădulescu? Câți copii? și de ce parte din avere putea să dispună și atunci se vede dreptatea cauzei noastre

«Deși chestiunea s'a discutat în ședința publică deși în concluziunile părții se găsește discutată, Curtea înlătură mijlocul meu de apărare și omite a se pronunța asupra celorlalte chestiuni puse de mine ca minoritate, ca cunoștința faptelor și convența, ceea ce a schimbat cu desăvârșire situația părților».

Considerând că Curtea de fond constată, prin deciziunea atacă, că chestiunea rezervei n'a fost invocată de avocatul recurentei decât în treacăt în cursul pleduării sale, fără să fi pus concluziuni precise;

Că, afară de aceasta, Curtea de fond mai constată că reducerea legatului făcut Mariei C. Rădulescu, pe motiv că s'ar fi atacat rezerva, n'a făcut obiectul acțiunii dela prima instanță;

Considerând că, în asemenea caz, cu drept cuvânt Curtea de fond a judecat că, conform art. 327 din Pr. civilă, o atare cerere nu putea fi făcută pentru prima oară în apel;

Că, prin urmare, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului al șaselea :

VI. — «Violaarea art. 91 din Legea pentru organizarea judecătorească. Exces de putere. Am invocat înaintea Curții de apel, între alte mijloace de susținere a acțiunii noastre, că testamentul făcut de def. C. Rădulescu este nul, de oarece supleanțul Vișescu, când s'a dus la domiciliul testatorului în urma delegațiunii ce i s'a dat de tribunal spre a se îndeplini formalitățile prevăzute de art. 861 și 862 din Codul civil, nu a fost însoțit de grefier.

«Curtea deși constată prin considerentele deciziunii sale că, în speță este cert că judele delegat a lucrat fără asistența grefierului, totuși zice, lipsa îndeplinirii unei asemenea formalități nu atrage nulitatea testamentului. Or, art. 91 din menționata lege zice că : «grefierul sau, în lipsă, ajutorul său, va redacta procesele-verbale și va contrasemna toate actele încheiate de Curte sau tribunal și orice act ieșit dela Curte sau tribunal, necontrasemnat de grefier sau de ajutorul său, se va socoti ca nul.

«Este incontestabil că testamentul investit cu forma autentificării este un act al tribunalului și deci urmează să fie, conform legii, semnat de grefier. Și atunci cum s'ar putea concepe fără cu textul legii, că judele delegat, care, în puterea delegațiunii ce i s'a dat reprezenta tribunalul, și pe baza raportului căruia actul se autentifica ar putea instrumenta fără asistența grefierului, care totuși ar fi obligat să contrasemneze o constatare de care nu a luat cunoștință și la care nu a luat parte. Lipsa acestei formalități, a asistenței grefierului cu ocazia instrumentării judelei delegat, în conformitate cu art. 91, atrage nulitatea actului dresat, deci a testamentului și Curtea neînțelegând seama de aceasta și interpretând greșit art. 91 din Legea organizării judecătorești din 1865, dă o decizie casabilă».

Considerând că deși judecătorul delegat, a instrumentat la domiciliul testatorului fără asistența grefierului, art. 861 și 862 din Codul civil însă nu cer această formalitate sub pedeapsă de nulitate, după cum se prescrie prin art. 33 din actuala lege pentru autentificarea actelor;

Considerând că, astfel fiind, și întrucât procesul-verbal de autentificare, dresat de tribunal pe baza raportului judecătorului-delegat, este contrasemnat de grefier, conform art. 91 din Legea pentru organizarea judecătorească, nici acest ultim mijloc de casare nu este întemeiat;

Că, prin urmare, recursul este nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 24 Septemvrie 1908

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

G. I. Matei ș. a., recurs corecțional

Proba cu martori. — Dacă o instanță de fond e ținută să asculte toți martorii propuși de parte și admiși de acea instanță, când partea nu a cerut acest lucru.

Când o parte nu a cerut instanței de fond să i se asculte toți martorii propuși și admiși, nu constituie o violare a dreptului de apărare, când acea instanță ascultă numai o parte din martorii prezenți.

Decizia 2146/908. — Respins, după divergență, recursul făcut de Gh. I. Matei, Mitica Dinu și D-tru St. Ionescu, contra sentinței Tribunalului Argeș No. 1091/908.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Poni, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l Procuror P. Sadoveanu, în concluziuni.

Deliberând,**Asupra motivului întâi de casare:**

«Exces de putere și nemotivare, de oarece nici din cartea de judecată, nici din sentință nu se poate vedea data și împrejurările în cari s'a comis furtul. Am produs la tribunal o copie după ordonanța judelei-instructor, din care se constată că nu noi suntem autori furtului, mijloc de apărare pe care tribunalul nu-l discută, dând astfel o sentință nemotivată».

Considerând că acest motiv de casare e neexact în fapt, căci nu se constată, din sentința supusă recursului, că recurenții s'au apărut în sensul motivului de casare;

Că faptul e constatat în sarcina recurenților și sentința Tribunalului destul de motivată;

Că, de aceea, acest motiv este nefondat.

Asupra motivului al doilea de casare:

«Exces de putere și înlăturarea mijloacelor de apărare. Din cei cinci martori propuși de noi și admiși de tribunal, instanța de fond nu ascultă decât trei, fără a constata dacă s'a renunțat la ceilalți».

Considerând că tribunalul și-a format convingerea despre culpabilitatea recurenților din depozițiile martorilor ascultați în două rânduri de judecătorul de ocol, iar martorii audiați la tribunal n'au putut dovedi aceste instanțe nevinovăția recurenților;

Că dacă recurenții au propus înaintea tribunalului cinci martori, cri s'au și prezentat în instanță, și dacă s'a ascultat numai trei dintr'înși, tribunalul nu era ținut să-i asculte și pe ceilalți doi, când inculpații n'au arătat tribunalului că au acestia s'ar putea desvinovați și n'au obiectat nimic că au fost ascultați numai parte din ei;

Că, prin urmare, întrucât recurenții n'au cerut tribunalului să li se asculte toți martorii propuși, nu se poate susține că acea instanță le-a violat dreptul de apărare, așa că și acest motiv de casare e nefondat;

Pentru aceste motive. Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 4 Iunie 1908

Președinția D-lui G. P. PETRESCU, Președinte

G. N. Ișbășescu ș. a. cu Ministerul de finanțe

Recuzare. — Nepropunerea cauzei de recuzare la instanța de fond. — Neadmisibilitatea invocării ei de drept în Casație, nefiind de ordine publică. — (Art. 274, 278 și 285 Proc. civilă).

Recuzarea unui judecător nu este o chestiune de ordine publică, ci numai un drept sau o facultate acordată justițiabililor, și, pe de altă parte, o obligație morală impusă judecătorului, când conștiința sa îi dictează astfel.

Deși art. 278 din Proc. civilă prescrie că judecătorul, care va ști că poate să fie recuzat, va declara însuși tribunalului cauza recuzării, însă legiuitorul nu a voit ca lipsa acestei declarații să dea loc la casarea deciziei, dacă partea interesată nu a propus recuzarea înaintea instanței.

Deciziunea 150/908. — Respins recursul făcut de G. N. Ișbășescu ș. a., contra sentinței Tribunalului Muscel No. 13/907, dată în proces cu Ministerul de finanțe.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Hera, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat C. Marinescu, în combateri.

Deliberând,

Având în vedere sentința Trib. Muscel No. 13/907, ce este supusă recursului, din care rezultă că prin actele de vânzare transmise la Tribunalul Muscel sub No. 766

și 767 din 18 Martie 1906, intervenite între recurenții de astăzi, Ion Stanciu Florea și soția acestuia Maria Ion Stanciu Florea, ca vinzători și G. N. Ișbășescu, ca cumpărător, cei doi dintâi au vândut celui din urmă 11 imobile cu 700 lei;

Că cu ocaziunea anchetei făcută de controlorul fiscal Florian G. Vasilescu, asistat de primarul comunei Albești, s'au menționat vinzători au măriturisit că adeverata valoare a imobilelor vindute este de 29.700 lei;

Că Administrația financiară de Muscel făcând contestație la tribunal, în contra prețului stipulat de părți, prin actele de vânzare sus citate, a cerut și tribunalul a admis, obligarea recurenților la plata sumei de 870 lei, diferență de taxă de înregistrare neachitată fiscolei;

Că în contra sentinței Tribunalului recurenții au făcut recursul ce este a se judeca.

Asupra primului motiv de casare, invocat de recurent:

«Omisiune esențială, căci actul de vânzare intervenit nu era serios și deja era atacat pe cale penală, astfel vânzarea neavând nici un efect, rău tribunalul a admis contestația Statului».

Considerând că, întrucât se constată că recurenții nu au propus înaintea instanței de fond mijlocul de apărare care face obiectul sus menționatului motiv de casare, dănsii nu-l pot prezenta pentru prima oară în Casație;

Că, din acest punct de vedere, acest motiv urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea de casare:

«Violația art. 276, alin. 6 și 7 din Proc. civilă;

«Recuzările judecătorilor de a lua parte într'un proces se fac în principiu de partea interesată, numai atunci când ar fi în joc pur și simplu interese personale și materiale; când însă sunt în joc interese sociale, interese de ordine publică, cum ar fi, de exemplu, pedepsirea unui delincent, unui criminal, atunci Societatea are interese a pedepsi un vinovat, sau a se opune la pedepsirea unui nevinovat; atunci fiind vorba de interese sociale, judecătorul, din oficiu, trebuie să se recuze, pentru că judecătorul este mandatarul legii dar este în același timp și mandatarul Societății. În speță, d-l Radu Popescu, ca judecător de instrucție, a dat ordonanța de urmărire contra inculpatului G. N. Ișbășescu, ca falsificase actul de vânzare, care face obiectul convenției și tot d-l Radu Popescu ca judecător de ședință judecă contravențiunea presupusă că derivă din actul fals și condamnă pe același G. N. Ișbășescu ca contravenient».

«Deși recuzarea nu s'a cerut de parte la instanța de fond, totuși, fiind de ordine publică, se poate invoca ca motiv de casare».

Considerând că din dispozițiunile art. 274 și următorii din Codul de procedură civilă rezultă că recuzarea unui magistrat nu este o chestiune de ordine publică ci numai un drept sau o facultate lăsată pe deoparte justițiabililor, când voiesc de a uza de dănză, iar pe de altă un fel de obligație morală impusă judecătorului, când conștiința sa îi dictează astfel;

Că este adevărat că art. 278 din Codul de procedură civilă prescrie că judecătorul care va ști că poate să fie recuzat, va declara însuși tribunalului cauza recuzării; însă legiuitorul nu a voit ca lipsa acestei declarații să dea loc la un mijloc de casare, dacă partea interesată nu a propus recuzarea înaintea instanței care a pronunțat hotărîrea definitivă;

Că aceasta reiese din art. 285 din citatul Codice, care prescrie că numai respingerea recuzării contra unuia din judecători poate provoca casarea hotărîrii;

Considerând că, în speță, se constată din sentința atacată cu recurs că recurenții nu au propus înaintea tribunalului recuzarea judecătorului Radu Popescu;

Că, așa fiind, și acest al doilea motiv este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența dela 1 Octombrie 1908.

Președenția D-lui GH. FLAIȘLEN, Consilier

Andrei A. Popovici cu Const. A. Popovici, pentru bani

Decizia civilă No. 280

Nulitățile.— Nulități prescise de lege cu privire la comunicarea unei citațiuni. — Dacă asemenea nulități se pot acoperi prin deducțiuni trase din acte și fapte ulterioare. — (Art. 86 și 74 din Proced. civilă)

Art. 86 din Proced. civilă pedepsește cu nulitate toate abaterile dela procedura prescrisă prin art. 74 Proced. civilă, nu încapă aci acoperirea postumă și lăaturalnică a nulității relativă la predarea unei citațiuni, sub cuvânt că persoana, ce a primit citația pentru altul, avea în momentul când a primit citația un mandat, de care însă portărelul ce a instrumentat nu a avut cunoștință în acel moment, după cum de asemenea nu se poate acoperi o omisiune formală în procedura predării, prin deducțiuni trase din fapte ulterioare, cum ar fi facerea unei opozițiuni de către parte după comunicarea defectuoasă, căci știut este, că pentru a face o opoziție, nu este nevoie să aștepte cineva comunicarea hotărârii, putând a o face chiar înainte de această comunicare.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat C. Panătescu, pentru apelanțul Andrei A. Popovici și pe d-nii avocați C. C. Anastasiu și C. Romanescu, pentru apelanțul Const. A. Popovici;

Deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Andrei A. Popovici contra sentinței Trib. Ilfov, s. III, No. 804 din 29 Noiembrie 1901, și apelul făcut de Const. A. Popovici, contra sentinței aceluiaș Tribunal No. 462 din 7 Iunie 1907, apeluri conexe prin încheierea acestei Curți No. 3019 din 25 Septembrie 1908;

Având în vedere că Const. A. Popovici, reclamând, la 17 Octombrie 1901, dela fratele său Andrei A. Popovici restituirea mai multor sume de bani, valori și efecte, împreună cu dobânzile și cupoanele respective, cerând și 1500 lei ca daune, pe lângă acele dobânzi și cupoane, tribunalul, prin sentința No. 804/901, în lipsa lui Andrei A. Popovici, admite reclamația; reclamantul Const. A. Popovici comunică lui Andrei A. Popovici la 31 Ianuarie 1902 sentința, și Andrei A. Popovici nefiind prezent la domiciliul din str. Lipsanilor 83, unde s'a prezentat agentul, acesta, găsind acolo pe fratele lui Andrei A. Popovici, Gh. A. Popovici, care însă nu locuia acolo, i-o predă acestuia care și iscălește de primire și dresază proces-verbal; la 4 Februarie 1902 avocatul C. Rădulescu face opoziție contra acestei sentințe, iar la 30 Aprilie 1902 intervine o tranzacție prin care se stinge diferendul dintre frați asupra tuturor punctelor din reclamație, afară numai de cererea de daune-interese pentru care dânsii se referă la decizia justiției;

Opoziția, după o lungă serie de amânări, suspendări și redeschideri, se perimă prin sentința No. 269 din 22 Martie 1907, și în urmă Const. A. Popovici investeste cu formula executorie sentința No. 804/901 și începe executarea; atunci Andrei A. Popovici la 16 Maiu 1907 face contestație contra acestei executări și tribunalul, pe de o parte, suspendă executarea (sentința No. 407/907), iar pe de altă parte, prin sentința apelată No. 462 din 7 Iunie 1907, admite contestația, anulează urmărirea și dispune a se comunica lui Andrei A. Popovici din nou sentința No. 804/901; contra acestei sentințe Const. A. Popovici face apelul care este a se judeca astăzi, iar

Andrei A. Popovici face apel contra primei hotărâri No. 804/901, care apel, în urma conexării, este a se judeca tot astăzi, odată cu cel dintâi;

Având în vedere că Const. A. Popovici, prin apelul său, susține regularitatea predării copieii sentinței No. 804 din 901 la 31 Ianuarie 1902;

Având în vedere că, după cele expuse mai sus, e cert precum stabilește și tribunalul prin sentința sa, că agentul portărelului, în ce-l privește pe el, nu s'a conformat dispozițiilor art. 74, Proced. civilă, de oarece, negăsind la domiciliul indicat pe pârît, a dat copia fratelui acestuia, fără a se asigura și, mai puțin încă, a constata că acest frate locuia și el acolo;

Având în vedere că, în fapt, nici nu se contestă că domiciliul celui frate era aiurea, în B-d Colței, că însă se exhibă o procură generală anterioară, din 9 Maiu 1901, autenticată de Trib. Ilfov, s. Notariat, la No. 3232/901, prin care Andrei A. Popovici, declarându-și domiciliul în str. Lipsanilor 86, împuternicește pe fratele său Gheorghe A. Popovici de a primi în numele său acte și hotărâri;

Având în vedere că este adevărat că un procurator în asemenea condițiuni poate primi comunicări de hotărâri întocmai ca mandantul său, dând chitanță ca și aceasta, ori unde nu numai la domiciliul său;

Având în vedere că agentul portărelului procedând după situațiunea ce i se prezentă lui, dacă avea cunoștința de existența acestui mandat general, ceace, după cum nu se contestă, nu este cazul în speța, și că doar voia să îndeplinească procedura prin intermediul acestuia, el trebuia să instrumenteze de dreptul față de acest mandatar, prin urmare la domiciliul acestuia, nu la acel al mandantului;

Având în vedere că art. 86 din Proced. civilă, pedepsește cu nulitate toate abaterile dela procedura prescrisă prin art. 74, și, dar, formele exterioare fiind de neapăsare în caz, nu încapă aci acoperirea postumă și lăaturalnică printr'un mandat existent de fapt în momentul instrumentării portărelului, dar necunoscut lui și ne avut în vedere de el;

Având în vedere că de asemenea nu se poate acoperi o omisiune formală în procedura predării prin deducțiuni trase din fapte tot ulterioare, după cum e faptul că, patru zile după comunicarea defectuoasă, avocatul lui Andrei A. Popovici a făcut opoziție, și apoi, știut este că pentru a face opoziției, nici nu este nevoie să aștepte cineva comunicarea hotărârii, putând a o face chiar înainte de aceasta;

Având în vedere că neputându-se invoca nici mandatul, nici opoziția făcută spre a îndrepta comunicarea defectuoasă, dată în speța, ea rămâne nuliă și aceasta cu atât mai mult cu cât domiciliul lui Andrei A. Popovici se constată prin procură a fi str. Lipsanilor 86, pe când din procesul-verbal al agentului portărelului se vede că acesta a instrumentat la No. 83;

Având în vedere că, astfel fiind, apelul lui Const. A. Popovici este nefondat, și dar în principiu Andrei A. Popovici era încă în termen de a face apel, neputându-se opune în acest sens perimarea instanței de opoziție, concluzie în privința căreia Curtea adoptă în totul motivele din sentința tribunalului No. 462/907;

Având în vedere că în fond, asupra acestui apel se constată că Andrei A. Popovici a îndeplinit toate obligațiile luate asupra-și prin menționa a tranzacției, predând fratelui său Const. A. Popovici toate titlurile și valorile cu dobânzile și cupoanele sau dividendele lor;

Având în vedere că, așa fiind, și art. 1188 C. civil nepermițând a se acorda la sume de bani sau valori nechipolente alte daune decât dobânda legală, cererea lui Const. A. Popovici, de a-i acorda, pe lângă aceste venituri, încă o sumă ca daune deosebite ce ar fi suferit prin deținerea capitalului din partea lui Andrei A. Popovici, nu este admisibilă și cată a se respinge;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

(ss) G. Flaișlen, Oscar N. Nicolescu, M. Vidrașcu